

АБОНАМЕНТИ:

За България, за год. 14 лв.

За странство за год. 28 лв.

Единъ брой 10 ст.

ВЪСТНИКЪ

ДОБРУД

251

Градската библиотека

ОБЯВЛЕНИЯ

На III стр. 30 ст. на кв. см.

ОРГАНЪ НА ЦЕНТРАЛНИЯ ДОБРУДЖАНСКИ НАРОДЕНЪ СЪВЪТЪ.

Нелегален периодичникъ, сряда и петък

Кондоминиумътъ.— Декларацията на добруджанци.— Букурешкия договоръ за мира.— Единъ чужденецъ за режима на интерниранитъ.— Ромъния задържа добруджанцитъ.— Гуската мобилизация.— Новъ пробивъ на западъ.— Волята на добруджанци.— Пресата.— Чужбина.— Хроника.—

Ант. Борлаковъ.

Кондоминиумътъ.

Едни го наричатъ гръшка, други—неразумно дѣло. Всички го осждаатъ, правн да е приложенъ. И съ право. Отъ никое гледище той не може да бъде оправданъ: нито отъ това на добръ-разбранитъ морални и политически интереси на четворния съюзъ, нито отъ основа на жизненитъ интереси на добруджанското население.

Кондоминиумътъ, наложенъ на Северна Добруджа, е нѣщо повече отъ неразумна гръшка: той е пакостъ за взаимното доверие, искреностъ и приятелство въ редоветъ на четворния съюзъ. Той е прѣтъ, вижнатъ въ колелата на побдоносно кетящата съюзна колесница. Наистина той нѣма да е опре, здравитъ колела ще го стропатъ и отминатъ—нае сме, убедени въ това, но все пакъ, тѣжнитъ отзвукъ на скърцанията и триянията, предизвикани отъ таа прѣтка, се слуша вече въ съюзния печатъ и буди нежелателни чувства средъ народнитъ маси.

Народната душа е смутена. Съмнѣнията и подозрѣнията сж турени въ ходъ; доверието, закрилено съ общитъ победи по бойнитъ поля, е подложено на изпитание. Враговетъ радостно потриватъ рацъ, че сж намѣрили нови поводи да свѣтъ интриги, заблуждения и раздори въ съюзнитъ редове.

Пакоститъ му сж очевидни, ползита отъ него сж съмнителни. Многовластното, което ще се натрапи надъ Северна Добруджа, неминуемо ще породи нежелателни търкания, недоразумѣния, безчетъ спорове и конфликти, както между органитъ на държавитъ, които ще го прилагатъ, тъй и между послѣднитъ и населението и ще създаде поводи за незадоволство и неприязнь, които, въ никой случай, не могатъ да бъдатъ отъ полза за съюза. Въ това отношение, историята е пълна съ научителни примѣри, които изричатъ своята безумовна присѣда върху всеки кондоминиумъ.

За добруджанското население, кондоминиумътъ ще бъде едно тежко бремъ. Четворното владичество, основано на четири различни системи и похвати за управление, не може да внесе единство въ частнитъ и публичнитъ правоотношения, поради туй ще предизвика безброй оплаквания, протести и роптания, които не могатъ да не се отразятъ злосторно върху чувствата и настроенията на българския народъ, който съ затаенъ дѣхъ слѣди всичко, що остава въ Добруджа. Многовластието въ сѣщностъ не е власт: то води винаги къмъ несигурностъ и безредие, а безредието, плодъ на съюзничкия кондоминиумъ, бездруго, ще подкопае спечеления съ толкова жертви и усилия мораленъ авторитетъ на съюза.

Общественитъ, стопанскитъ и политически интереси на добруджанци изискватъ само една властъ и само едно управление. Какво трѣбва да бъде това управление, то казва ясно и категорично на цѣлъ свѣтъ. Въ

меморара, отправенъ отъ тѣхнитъ представители до всички държави, признани да въдворитъ справедливъ миръ между народитъ, тѣ заявиха:

„Ние—добруджанци—безъ разлика на възра и народностъ—искаме настойчиво да останемъ въ прѣдѣлитъ на България, защото въ българското владичество виждаме безспорни гаранции за гражданското и политическото равноправие и за свободното ни самоуправление. Подъ българското владичество ние върваме, че ще намѣримъ всички условия за мирно културно и стопанско развитие“.

Добруджанци се самоопределиха. Тѣ не само извиха своята воля, но и подготвиха мотивитъ, които я оправдаватъ. Споръ върху тѣхъ не може да има. Политическитъ имъ стремени сж естествени и понятни. Прѣдъ всяко друго управление тѣ предпочитатъ свободолюбивото и демократичното българско управление.

Ако принципитъ, върху които въ Брест-Литовскъ започнаха да се градятъ основитъ на общия справедливъ миръ, се прилагатъ еднакво справедливо и последователно къмъ всички народи, ако общо-признатитъ между държавни принципи за правата и равноправие на народитъ, се почитатъ искрено, волята на добруджанското население трѣбва да бъде чута и безусловно изпълнена. Ако правото за свободно самоуправление бѣ признато на населението въ Курландия, Литва, Естляндия, Полша, Украйна, Басарабия, Кримъ и Кавказъ, какви основания има да се отрича то за населението въ Северна Добруджа—Добруджанци не сж собственостъ на никого. Тѣ не могатъ да ставатъ вещь за откупъ и размяна, каквато поискаха да ги направятъ чрезъ уговорениятъ въ Букурешъ кондоминиумъ. Тѣ принадлежатъ на себе си, и само тѣ иматъ безспорното право да определятъ своята бъдеща политическа сѣдба.

Предпоставкитъ на кондоминиума изключватъ това право. Условието, които се поставятъ за прѣвземаването му, оргнизатъ законитъ на честта и доверието, които както каза г. Векерле, никой не може да тѣне безпакатно. Кондоминиумътъ, заедно съ своитъ предпоставки трѣбва да умрѣ, прѣди да е заживѣлъ.

Той трѣбва да умрѣ, за да загинатъ съмнѣнията и подозрѣнията и да се възвърне животелната сила на искреността и доверието между съюзнитъ народи.

Положението на бойнитъ фронтове.

Видетиятъ отъ Шаба на Дѣйстващата армия за 10 юни 1918 г.

Македонски фронтъ. Западно отъ Охридското езеро нашата артилерия обстрѣля оживено неприятелното разположение. Въ долината на Горна Шкумба и източно отъ охридското езеро бѣха прогонени съ огънь французки разузнавателни групи, които се опитваха да приближатъ нашитъ прѣдни постове. Сѣверно отъ Битоля и въ завоя на Черна нѣколко неприятелски огнени нападения. При Доброполе наша нападательна група навлезе въ неприятелскитъ позиции, издѣто умишлено една неприятелска застава и се за-

върна съ разни военни материали. На нѣколко мѣста въ Милгенско и особено южно отъ с. Хума артилерийската стрѣла отъ двѣте страни бѣше по силна. Въ долината на Вардара оживена наша и неприятелска аеропланна дѣйностъ.

Съюзнически свѣдѣния.

Западенъ воененъ театръ. Берлинъ. Юго-западно отъ Ноайонъ, въ бой съ прѣсипи французки сили, ние опечелихме новъ теренъ.

Италиански фронтъ. Виена. Неприятелскитъ атаки при Капузиде и сръщу нѣколко мѣста отъ Венцианския планински фронтъ, бидоха отблъснати. Една наша вероиланна ескадра хвърли съ усилѣхъ голѣмо количество бомби върху италиански аеродруми при Трививо и Монтеделуно. Артилерийскитъ огънь на неприятеля сръщу селищата задъ вапий Пиявски фронтъ, причини голѣми жертви средъ италианското цивилно население.

Гурския фронтъ. Цариградъ. На Палестинския фронтъ, следъ поражението, което неприятеля прѣтърпе, настѣпи затишие. Въ околността Елъ-Тиле свалихме единъ неприятелски аеропланъ.

Неприятелски съобщения

Парижъ. Прѣвъ втория денъ на офанзивата, германцитъ се помъчиха съ мѣтѣщъ ударъ, увеличавайки неспирно своитъ ефективни, да направятъ по направление къмъ Естрес-сент-Лени и Рубескуръ. Нашитъ войски изпѣлиха съ упоритостъ своето съпротивително назначение. Германцитъ взеха прѣвъ многократни нападения и съ тежки загуби, селата: Мери, Белоза и Сентъ Моръ. Кулата Белоза бѣше театръ на героични боеве. Южко отъ Ресонъ, при Мацъ, германцитъ взеха Маргенлиозъ. По на изтокъ болъ се води при Блеракуръ. Въ дѣсно отъ Мацъ, германцитъ успѣха да дебуширатъ въ гората Снескуръ. Въ лѣво нашитъ части отбиха германскитъ атаки при Курселъ и Рубескуръ. Източно отъ Оаза, единъ опитъ на германцитъ да взематъ Ле форъ, биде отбитъ.

Царевница за фуражъ.

Прѣдвидъ голѣмата нужда отъ храна на добитъка, предизвикана отъ тазгодишната суша, цѣлесъобразно е земледѣлцитъ да свѣтъ царевница за фуражъ. За зелената царевница подхождатъ почти всички почви. Вегетацията ѝ продължава отъ срьдата на юни до срьдата на октомври.

По-късно отъ 15 юни не бива да се сѣе. Тя се яде охотно отъ добитъка и съдържа много азотни вещества. Особено добръ успѣва еий, но обикновено се засѣва подиръ всѣко растение, прибрено къмъ края на юни. Дѣто условията позволяватъ, може да се отглежда два пѣти зелена царевница на едно и също мѣсто. Добръ е слѣдъ всѣки 10—20 днѣ да се засѣва по една парцелка, за да има добитъка винаги добра храна.

За сѣме се предпочитатъ върната на ранозрѣлнитъ царевници.

Сѣме се разпрѣснато и въ редове. Редовата сѣитба е за предпочитане. При разпрѣснатата сѣитба се употребява 15—225 кгр. сѣме на декаръ, а при редовата—15—165 кгр. когато редоветъ сж 15—20 см. единъ отъ други (на дребнозърнестата царевница и 75—112 кгр. съ редове 20—45 см. единъ отъ другъ (за едрозърнестата).

Коси се, когато цѣвнатъ мѣжвитъ цѣттове. Обикновено растатъ и тогава надминава 1 м. и достига даже 2 метра.

Слѣдъ коситбата царевницата трѣбва грижливо и бавно да се суши, ако желаемъ да получимъ доброкачественъ сухъ фуражъ. При такъвъ случай почти никога се не добива по малко отъ 850 кгр. суха храна, а максималното количество е 1200 кгр.

Протее, който може, иска сѣме царевница за фуражъ.

Г. Удоровъ

ДЕКЛАРАЦИЯТА НА ДОБРУДЖАНЦИ.

На 4 т. м. Централният Добруджански Съюз, отъ името на всички добруджанци, издаде своята декларация къмъ всички държави и народи. Тя е отъ една страна, мощенъ протестъ срещу създадената политическа сдѣба на Добруджа въ Букурещъ, а отъ друга — единъ повикъ съ развѣто знаме, за легална борба на цѣлкупното население противъ принудителното посѣгателство и незначителното на неговата воля и права.

Декларацията на добруджанци ще остане, въ историята на Добруджа като единъ крупенъ актъ, защото е изразъ на общо накупѣлото негодувание срещу несправедливостта, която се направи въ Букурещъ съ него. За лишенъ нѣтъ съ нея добруджанци, съ гласно принципа за самоопредѣлението на народитѣ, декларираше своитѣ желания и стремежи.

Въ добруджанския народенъ съборъ на 16 и 17 декември м. г., който бѣше истински мѣстенъ парламентъ, гдѣто бѣха представени всички народности и въри, добруджанци рѣшително и ясно казаха своята дума, че тѣ искатъ, и само това искатъ, да бѣдатъ въ прѣдѣлитѣ на родната си свободна държава — въ състава на България. Миналата година добруджанци вѣрваха, че тѣхната воля и тѣхния гласъ ще бѣдатъ зачетени, като воли и гласъ народни, гдѣто трѣбва. Тогавъ бѣше модно да се трѣби по желанието отъ всички голѣми сили, че най-висшето право въ изказване политическитѣ сдѣбини на народитѣ е тѣхното самоопредѣлене. Народниятъ добруджански съборъ бѣше свободния изразъ на самоопредѣленето на добруджанци. Въ него единодушно, съ аklamация и възторгъ до сълзи, добруджанецъ каза своята суверена дума. Уви, на 7 май т. г. парламентаръ въ Букурещката мирна конференция отклониха справедливото разрѣшение на добруджанския въпросъ. Раздѣлиха единна Добруджа на двѣ, подобно на царь Соломонъ съ дѣтето на двѣтѣ споращи майки, съ тѣя само разлика, че тѣмъ мащехата загуби претенциитѣ си, а въ Букурещъ, мащехата най-на спечели процеса, въпреки всѣко естествено право и належи подѣлянето на Добруджа.

Добруджанскиятъ гитѣвъ срещу постановлението на Букурещкия миръ е напълно основателенъ. Договоритѣ въ Букурещъ не е дѣло на правото. Той не е плодъ на разумното разрѣшение на народностнитѣ въпроси. Нѣщо повече, той е флагрантно противорѣчие на правото за самоопредѣленето на народитѣ и единъ прѣдизвикателенъ и обиденъ актъ въ очитѣ на добруджанци, защото той отнѣ на добруджанецъ онова, което той съ вѣково е любилъ въ гърдитѣ си и бранилъ съ борбитѣ си, — декато скѣпото нѣщо се призна въ Брѣст-Литовскъ на съзнателни народности въ Курландия, Естландия, Кримъ и Кавказъ. Съ добруджанци си послужиха като съ разнѣна монета, като вещь, за изравняване на смѣтитѣ, а не като съ народъ, съ култура и самосъзнание; дори и не го прѣравниха

съ искусствено издигнатитѣ народи въ Кавказъ, Кримъ и край Балтийското море!

Декларацията, като компетирва това прѣдизвикателство и огорчение, протестира срещу дипломатическия „моралъ“, противъ спекулацията, която е повдигната край добруджанската сдѣба отъ чужденцитѣ.

Най-сѣщественото на декларацията е, обаче, другото. Тя нѣтъ добруджанци извѣстятъ тождата на тяхостта. Тѣмъ точка е прѣсечена тѣмъ тѣмъ къдѣто трѣбва. Сега добруджанци не говорятъ вече за своитѣ исторически, етнографически и битови права. Съзнанието въ тѣхъ е порасло. Отъ всички се съзнава, че не отъ непознаване на истината се вържатъ неправдитѣ, а отъ интереситѣ, отъ най-вулгарнитѣ сѣтѣи на тѣя ония. Водимъ отъ това тѣ заявяватъ въ декларацията, че „подѣлата борба за свободата на страната не ще прѣстане, докато волята на добруджанското население не бѣде осъществена“. Патѣтъ е налучанъ. Това е правия път! Достойнитѣ народи за свобода и животъ сѣ върватъ по посочения път. Той дѣйствително е не гладѣтъ и стрѣмѣтъ; по него много рѣна се влѣчатъ, по той винаги вода къмъ сигурната свобода.

Изходнитѣ начала на съвѣта сѣ прави. Не сѣ интереситѣ на тѣя или она дѣржава, които обуславятъ сдѣбата на една областъ, а — стремежитѣ, волята и желанията на населението, което я поселява. Човѣкѣтъ не е вещь въ обръщението за разнѣна. Народитѣ оже по-малко. Тѣя „щастлива“ вѣршена за суровата дипломация минаха безвъзвратно. Добруджа принадлежи прѣди всичко на добруджанци, които я работатъ, които я одухотворяватъ. Затова никой нѣма право да опредѣли политическата сдѣба на Добруджа безъ съгласието на добруджанци, нѣтъ, който и да бѣде той. Не бѣже истински насилникъ. Едно рѣшение противно на народния гласъ е насилно, което подлежи на отхвърляне, като всѣко посѣгателство! Пасѣтъ народенъ е гласъ божи! Отъ тука до ужѣстнитѣ нападѣния дѣла има само една крачка.

Изводѣтъ на декларацията отъ тѣя свѣщени начала и истини е една справедливостъ: „всѣки договоръ или съглашение е безъ правна сила, не е задължително за населението, чѣто воля е прѣнебрѣгната, чѣто право е потѣпано“!

Първиятъ сигналъ е даденъ безвъзвратно. Трѣбата свирѣ тревога. Всички добруджанци съ маже сърдце по мѣстата си! Единъ до други, въ редъ, сѣзотеностъ и дисциплина за рѣшителния часъ! Оже не е изгубена каузата за свободна Добруджа. *Salus populi suprema lex!* Гласѣтъ народенъ е първия законъ, така ни учи народното откровение. Суетѣне е да се мисли друго, да се почита другъ законъ. Сдѣбинитѣ народитѣ сами си коватъ. Декларацията иска повдигане на волята.

Всички да я проявимъ когато потрѣбва!

Експлозия въ Италия.

Римъ. Въ барутната фабрика при Белато, въ миланската провинция, стана експлозия. Има 35 души убити и 100 ранени.

ПРЪГЛЕДЪ НА ПРЕСАТА.

Frankfurter Zeitung. Всички прѣстѣпници съзнава, които следъ прѣговоритѣ въ Брѣст-Литовскъ отъ Украйна поникнаха, сигурно нѣма да узрѣятъ; на едно безспорно подобрение въ продоволствието на Германия и още по-вече въ нашитѣ съюзници може да се очаква. Политиката имено трѣбва да съдѣйствува, чѣто тѣя резултати колкото е възможно по-благоприятно да се оформятъ, но при прѣсѣтане на всички фактори, които сѣ на лице, за да не бѣде овръдено бѣдѣщото положение на Германия на Изтокъ. Не трѣбва спокоежно да погледнемъ фактитѣ въ очитѣ, ако ще би за това и да хвърнемъ една хубава изложка. Въ този моментъ нѣмскитѣ цѣковѣ сѣ единствено стабилнитѣ въ Украйна, но ние не можемъ да положимъ на такива основи една цѣла Добруджа. И ако остане това, което нашия отбрунѣкъ допуща, че нѣщата въ своето развитие и „наследната умраза“ могатъ да се оформятъ въ идея за реваншъ и повръщане на нова Русия къмъ Антантата, то това ще бѣде безспорно една опасностъ за насъ. На това може да се противодѣйствува само съ политически срѣдства.

Vossische Zeitung. Тѣя дни въ Виена се е състояла общата конференция на австрийската социал-демократическа партия. Тя е взела рѣшение противъ оключенитѣ мирни договори въ Брѣст-Литовскъ и Букурещъ, въ които е нарушенъ принципъ за единъ миръ по споразумѣние, безъ анексии и обезщетения. Искатъ договоритѣ да бѣдатъ прѣдоставени на парламента за ратификация. Конференцията изисква отъ правителствата на централнитѣ сили да прѣдложатъ на неприязнителнитѣ страни общъ миръ върху следнитѣ основни положения: основаване на единъ общъ народенъ съюзъ, който да прокара общото обезпечаване и разрѣшаването на всички спорове да се урежда отъ единъ международенъ съдъ. Отказваче отъ всякакви анексии и обезщетения на изтокъ, югоизтокъ и на западъ. Отнѣпването на рускитѣ покрайнини да се остави да остане при пълното самоопредѣлене на народитѣ. Въ едно друго рѣшение се прѣдупрѣждава сѣ генерална отачка.

Отнѣпѣниѣ добруджанци въ Молдова.

Споредъ свѣдѣния, които пристигатъ въ редакцията ни, въ затворитѣ въ Ботошани, Дорохой, Фалтичени, Ялтѣ и пр. имало затворени повече отъ 600 българи добруджанци, които румѣнскитѣ власти още не сѣ освободили. Причината за тѣхното осаждаване било, че сѣ сѣ опитвали да бѣгатъ отъ пѣлѣнческитѣ лагери.

Сѣщо било задържани на работа по разни мушини, зеленчукови градини, по жѣлѣзно-жѣтната линия Вагени—Романъ и по горитѣ съ хиляди отъ интерниранитѣ изъ Добруджа, които се показватъ като „меченали“. Така напримеръ комендантъ на центара Савени поручикъ Mihutescu наелъ една мушина съ градина, въ която насилствено работѣли интернирани българи, съ знанието на комендантъ на окръжния районъ полковникъ Gheorghiu, съ когото се дѣлѣли направенитѣ на гърба на тѣя нещастници гешефти.

Налагатъ сѣ най-енергични постѣпки за немедленото освобождаване и връщане въ домоветѣ имъ на всички тѣя задържани българи.

Добруджанци, не забравяйте фонда „Добруджа“, който обслужва нашата кауза!

Договора за мира между централния съюзъ и Румѣния.

(9)

Гл. IX. Рѣчни и други прѣвозни срѣдства, поднаднади подъ властѣта на противника.

Всичкитѣ рѣчни прѣвозни срѣдства които сѣ при тѣжане на поданицитѣ на една отъ странитѣ и сѣ прѣминали подъ властѣта на другата, трѣбва да се повърнатъ, ако сѣ на лице, и да се заплатятъ, ако сѣ изчезнали, като и въ двата случая се заплати обезщетение за врѣмъ то на тѣхното използване. Българското правителство си запазва правото да задѣжи прѣвознитѣ срѣдства на румѣнски поданици, които бѣа били въ негово владѣние, до 6 мѣсеца следъ сключването на общия миръ, като заплати възнаграждение за всѣчкото това врѣме. Голѣмитѣ разпорѣдби се отнасятъ и до ония рѣчни прѣвозни срѣдства, които всѣка отъ странитѣ е използвала за търговски прѣвози. Разноскитѣ по изваждането и поправянето на потопени рѣчни прѣвозни срѣдства става за смѣтка на она дѣ страна, въ интереса на която е извршено поданството. (чл. 34)

Сѣщо така ще се постѣпи и съ търговскитѣ кораби на договорящитѣ страни, които при избухване на войната сѣ намирали въ пристанищата на другата страна, а сѣщо и съ тѣхния товаръ. (чл. 35)

Всѣ сѣщия принципъ на справедливо въстановяване на старото положение се прокара съ чл. 36 по

отношение жѣлѣзнопѣтѣни материалъ (вагони, локомотиви и др. на една отъ странитѣ или на нейни поданици, които при избухване на войната се намиратъ въ територията на другата страна — той трѣбва да се повърне въ добро положение или, ако това не е възможно — то да се заплати и обезщетение за неговото използване.

Чл. 37 прѣдвѣжда че една комисиия състояща се по единъ прѣдставителъ на двѣтѣ страни, и прѣдседателствуваща отъ единъ неутраленъ, посоченъ отъ прѣдседателя на Швейцарския Федеративенъ Съюзъ, ще се събере въ Букурещъ веднага, следъ ратификацията на мирния договоръ, за да приложи постаовлението на членове 34—36. Тя ще рѣши дали, ще се повърни или заплати извѣстенъ материалъ, както и сумата, която ще слѣдва да се заплати. За срокъ на изплащането се опредѣля единъ мѣсець отъ рѣшението на комисиията.

ГЛАВА X. — БЪЛГАРСКИ ЧЕРКОВНИ ОБЩИНИ И УЧИЛИЩА.

Четири члена — 38—41, опредѣлятъ правата, които се признаватъ на българскитѣ черковни общини и училища. Тѣя общини и училища се признаватъ за юридически лица и се допускатъ прѣдъ сѣдилищата за защита на правата си. Тѣ могатъ да придобиватъ недвижими имоти, обаче само до колкото това е нужно за осъществяване на тѣхнитѣ задачи. Подобни общини и училища слѣдователно, като юридически лица, могатъ да придобиватъ всякакви имоти чрезъ дарение, обаче не ще могатъ да владѣятъ недвижимитѣ имоти, които

бѣха имъ сѣ подарили освѣтъ, доколкото тѣ сѣ служатъ за тѣхното прѣдизначение (чл. 38).

Българскитѣ черковни общини и училища сѣ запазватъ всичкитѣ права, които сѣ имали отъ Румѣния допрѣди войната. Тѣ не могатъ да бѣдатъ облагани съ по тѣжки данѣци отъ тѣя съ които се облагатъ подобни румѣнски заведения. Иматъ право да се управляватъ самостоятелно и да назначаватъ своитѣ свѣщенници, учители и училищни ръководители, както и сами да избиратъ езика на който ще се прѣподава, програмитѣ и други училищни уредби. (чл. 39)

Чл. 40 съдържа важното постаовление, че България си запазва правото на най-благоприятствуващата страна по отношение на черковнитѣ общини, училища и всѣкакви учебни заведения. Всички права и привилегии които бѣха се отстъпили на друга държава или на не ни поданици относително образоването, подържането и облагането съ данѣци на черковни общини, училища и учебни заведения трѣбва веднага да се отстъпятъ на България и на неинитѣ съюзници. Прѣдметствата, които се даватъ на едно вънроизповѣдане, трѣбва да се отстъпятъ на всѣко друго.

Румѣния се задѣжва още да повърне на българскитѣ черковни общини и на училищата отнѣтитѣ имъ имуществени цѣности (текста употрѣбѣва тѣмъ, кѣмъ за съжаление и на други мѣста, подобни неясни изрази), или ако това е невъзможно — да ги върне съ други подобни. Ащо така ще ги обезшети и за други врѣди които имъ сѣ причислени отъ войната. (чл. 41).

(следва).

Списание Кисляк.

Въ ромънскиятъ затвори прѣвъ войната.

(Продължение отъ брой 143).

Съ започване на световната война, за ромънската полиция настана златно, врѣме. Правителството използваше двѣгодишния неутралитетъ въ трѣскаво военно въоръжение, полицията, въ ловъ на вѣмци и овири ромъни, които, макаръ да се считаха за добри траждани, държаха за единъ честенъ неутралитетъ на Ромъния, безъ да можеха да бъдатъ обвинени въ нѣмски симпатии. Ревностно се съставяха отъ полицията обѣжми, полицейски дознания и »fische—ове«, та да бъдатъ готови за великия денъ на нацията и, като грѣмъ отъ ясно небе, да се извонятъ върху главитѣ на повинитѣ жертви. »Ний цѣли години те наблюдавахме, ти си шпионъ, докажи противното!« Така промѣна въ тѣжестъта на доказателствата не с прѣувелечение, защото фактически обвиняемиятъ, въ почти всички, случаи трѣбваше да прѣдстави доказателства за своята невинност и горко му ако не можеше да ги каже! Но, докато да се дойдеше до олдѣствието и, докато настѣнаше врѣмето на доказателствата, положението на арестуванитѣ биваше повече »отличное«. За да бъде изследванъ по милостъ нѣкой отъ тѣзи хиляди души, трѣбваше най-малко половинъ година, а въ повечето случаи и цѣла година! А слѣдъ слѣдѣствието започваше ново очакване съ мѣсеци на сѣдебното рѣшение! Това врѣме арестуванитѣ прѣкарваха въ натѣпканитѣ затвори, върѣвъ въшки и разни болести при повече отъ оскѣдна храна и при обноски, които бѣха много по лоши отъ ония, които се практикуваха спрѣмо тежкитѣ прѣстѣпници, съ които ние дружно квартирувахме. При това още въ самото начало, послѣдва образването на Влахия, слѣдъ туй на Молдова, и арестуванитѣ трѣбваше да бъдатъ мѣстени отъ затворъ въ затворъ.

(Слѣдва).

ВОЛЯТА НА ДОБРУДЖАНСКОТО НАСЕЛЕНИЕ

СОФИЯ.

НЕГОВО ВЕЛИЧЕСТВО ЦАРЯ.

Мѣстния народенъ комитетъ въ с. Коцуки празнува днесъ празника на българската родна просвѣта, който кара българския народъ да се чувства, като едно нераздѣлно цѣло. Въ тои тържественъ денъ, ние добруджанцитѣ, съ огорчение гледаме на сторената неправда, която се извърши спрѣмо насъ съ Букурещкия миренъ договоръ, който отрицава нашето право на самоопредѣлене, прокламирано въ Добруджанския народенъ съборъ въ Бабадагъ. Разчитаме, че България ще ни подкрѣпи въ борбата да се обединимъ съ нея. Пролѣтната братска кръвъ на българскитѣ горю по плодороднитѣ ни поля, изкупи съ своята цѣна нашата свобода. Ние, тѣхни братя, издигаеме нашия мощенъ протестъ орѣцу изкуственния кондоминиумъ. Настояваме веднага за българско управление и присъединяването на Добруджа до устието на Дунава къмъ майка България, подъ скиптаря на Ваше Величество.

Прѣседателъ: Т. Атанасовъ.

Секретаръ: Райчевъ.

Караачъ-куленския народенъ комитетъ, като празнува всенародния празникъ на Българскитѣ проветители св. св. Кирилъ и Методий, който денъ свързва всички българи и ги обединява въ една душа, съ огорчение гледаме съ сторената спрѣмо добруджанското население неправда въ Букурещъ. Букурещкия миренъ договоръ за насъ е едно отрицание на нашето право за самоопредѣлене, тържествено прокламирано въ паметния народенъ съборъ въ Бабадагъ. Разчитаме на Подкрѣпата на Ваше Величество и тая на цѣлия български народъ въ борбата за пълното обединение родната наша земя до устието на Дунава, къмъ олдѣното ни отечество България, ние вѣримъ на завѣтитѣ на славнитѣ герои, които съ кръвта обогриха нашитѣ родни плодни поля и освѣтиха нашата свобода, издигаеме мощенъ протестъ противъ вѣнчавъ изкуственъ кондоминиумъ. Искаме да задимъ веднага чрѣвъ дробовѣтъ на майка България и само подъ родно управление.

Прѣседателъ: Д. Славовъ.

Секретаръ: З. Бончевъ.

Мѣстния Добруджански Народенъ Комитетъ въ с. Кавгаджи, Коджалашка околия, по случай всенародния празникъ на Българската просвѣта св. св. Кирилъ и Методий, поднасями Вамъ и на Храброто Възможество, Ваше Величество, нашитѣ най-сърдечни благодарности, за гдѣто еѣ кървави жертви ни дадохте дисплатна свобода. Но като виждаме, нашия идеалъ биде накрѣсенъ съ Букурещкия Миръ, кадето се отрица нашето право на самоопредѣлене, ни високо издигаеме своя гласъ на недоимство противъ вѣнчавъ изкуственъ кондоминиумъ и настояваме за пълното обединение на родната ни до устието на Ду-

нава, къмъ общото ни отечество България и подъ Вашия царски скиптаръ.

Омо Вамъ покорни.

Прѣседателъ: Ив. Георгиевъ.

Секретаръ: Ж. Петковъ.

По случай паметта на Великитѣ български проветители и учители св. Кирилъ и Методий, ние българи отъ село Моругъ-болъ Тулчанска околия, поздравяваме едногласно Ваше Величество Великия, вождѣтъ на храбритѣ Български народъ. Населението въ Добруджа съ рискъ на живота си иска да остане подъ българската власт, а не подъ друга и съ съзми на оми съжелява за Букурещката неправда. Разчитаме на подкрѣпата на цѣлия български народъ и на Ваше Величество, че този катъ, отъ нѣкогашното Българско Царство ще бъде присъединенъ къмъ общото ни Отечество — Велика България. Трѣгнати отъ тона изказване на Ваше Величество нашитѣ чувства на прѣданостъ.

Прѣсед. на Мѣст. Комитетъ: Ив. Т. Савовъ.

МИНИСТРЪ ПРЕДСЕДАТЕЛЯ.

Мѣстниятъ Народенъ Комитетъ въ с. Кирилъ, Коджалашка околия, празнувайки днесъ всенародния празникъ на родната ни просвѣта, отъ страна на населението иска присъединяването и на Северна Добруджа къмъ майка България.

Прѣседателъ: Иванъ Димовъ.

Секретаръ: Тодоръ Боневъ.

Отпразнувайки най-тържествено народния ни празникъ св. св. Кирилъ и Методий, ний виждаме осъществяването на съкровено то желание, да четатъ и пишатъ дѣцата ни на роденъ езикъ. Толка даръ на българската храбра армия извика съзми отъ радостъ на очитѣ ни. Но, съ огорчение на душата си гледаме ние, северно добруджанцитѣ, че на нашето обединение съ майката България, изкушено съ изобилната кръвъ на пейнитѣ синове, се прѣчи и съ Букурещкия миренъ договоръ се създава за насъ, изкуственния кондоминиумъ. Това е едно отрицание на правото ни за самоопредѣление.

Разчитайки на подкрѣпата на българския народъ въ борбата за нашето обединение съ България, надѣваме се скоро да бъде прѣмахнато вѣско изкуственно дѣлене на общото тѣло. Искаме да живѣемъ съ милата си България и родно управление.

Прѣседателъ: Д. Милковъ.

Секретаръ: С. Ивановъ.

Народѣтъ, като празнува празника на нашитѣ проветители, Ви моимъ да се застъпите най-енергично, щото и нашия край да влѣзе въ прѣдѣлитѣ на цѣлокуна България. Ние не цѣмъ кондоминиумъ.

Прѣседателъ на народния комитетъ въ с. Токсовъ, околия коджалашка: Г. Петровъ.

Секретаръ: В. Петровъ.

Празнувайки за втори катъ, като български гражданъ великия празникъ на просвѣтата, изказваме своето огорчение, за гдѣто Букурещкия миренъ договоръ не разрешава окончателно сѣдбата на родния ни край, когото българския войникъ освободи и очисти отъ заклетитѣ врагове. Не признаваме освенъ българска добруджа.

За Прѣдс. на Мачин. Нар. К-тетъ, Т. Николовъ.

ГЛАВНОКОМАНДУЮЩИЯ ДѢЙСТВ. АРМИЯ.

Народниятъ Комитетъ отъ с. Токсовъ, Коджалашка околия, заедно съ цѣлото население, по случай празника на българскитѣ равенности, Ви стиска рѣката и жѣлае ти да бъде толкова силна, че да пѣлжи всенародното жѣлание — да се прибере и нашия роденъ катъ, къмъ окутоветѣ на майка България.

Прѣседателъ: Г. Петровъ.

Секретаръ: В. Петровъ.

Днесъ 24 май, мѣстния Народенъ Комитетъ въ с. сямепъ, бабадашко, празнувайки всенародния празникъ на народната просвѣта, изказва Ви омитѣ благопожелания. Всевипний да Ви надѣри съ дълголетство, здраве и сила за по-пататѣното командване на храбрата българска армия, за доосвобавяне заочнатото тѣло дѣло — обединение на България. Ний, добруджанци, искаме да димаме чрѣвъ дробовѣтъ на майка България и издигаеме мощенъ гласъ на протестъ противъ кондоминиума.

Да живѣе главнокомандующия!

Да живѣе цѣлокуна България!

Прѣседателъ: Стефанъ Алексевъ.

Господиъ Генералъ, Мѣстния Народенъ Комитетъ въ с. Долно-Чамурлий, по случай отпразнуването на празникъ на просвѣтата св. Кирилъ и Методий, изказва Вамъ, достойни вождъ на доблесната българска армия, нашитѣ освободители общенародната радостъ, обаче не нѣжемъ да скриемъ нашата горестъ; прѣдизвикана отъ създадения кондоминиумъ въ Букурещъ.

На насъ, вече вкусили отъ бѣлѣвния плодъ на свободата, добитъ съ токува сѣкми жертви, неспѣ-

можно ще ни бъде да се раздѣлимъ съ милата си свобода и, считайки за прѣстѣпно пролѣтната сѣлна кръвъ на нашитѣ освободители да отиде напраздно. Заявяваме Ви нашето непоколебимо жѣлание — немедленното присъединяване на Добруджа къмъ общата ни татковина България. Настоячиво молимъ Вашата мощна подкрѣпа за реализирането на народното ни жѣлание.

Прѣседателъ: Д. Атанасовъ.

Секретаръ: Донковъ.

Празнувайки днесъ най-тържествено празника на народната ни просвѣта, столенъ отъ придобитата свобода, Мѣстниятъ Народенъ Комитетъ въ с. Николи-цель, Ви поздравява, гдѣто Генералъ, и Ви изразява своята голѣма тѣга отъ сторената въ Букурещъ грѣшка. Разчитайки на подкрѣпата на цѣлокуния български народъ, протестираме противъ установения за Северна Добруджа кондоминиумъ.

Молимъ най-енергичното Ви застъпване за постигане високопрокламирания ни идеалъ — веднага присъединяване цѣлокуна Добруджа до устието на Дунава къмъ майка България.

Прѣседателъ: С. В. Сивковъ.

Секретаръ: Б. Т. Богдановъ.

ИЗЪ РОМЪНИЯ.

(Оъ нашия специалистъ кореспондентъ).

Букурещъ. Министерството на търговията проучва въпроса за скоростното стѣрване на Букурещката борса.

Кралскиятъ указъ за амниция ще се издаде, слѣдъ като военитѣ сѣдилища привършатъ всички дѣла, съ които сѣ се занимавала до сега.

Близки до правителството врагове считатъ, че парламента ще се занимае оми отъ самото начало съ административнитѣ, финансовитѣ и аграрнитѣ реформи. Прѣдполагъ се, че сесията ще трае около три мѣсеца, слѣдъ което законодателнитѣ тела ще рѣшатъ, по установени отъ конституцията редъ, че е необходимо свикването на великото събрание и ще бъдатъ разтурени; за да се произведѣтъ нови избори и за великото пародно събрание, наречено конституционно.

»Аграруатъ« съобщава, че Д-ръ Антица, назначенъ отъ ромънското правителство за комисаръ по економическитѣ въпроси и тѣмъ по наването, които сѣ въ свързка съ мира и съ търговскитѣ договори, както и въпроситѣ за оми концессии и учреждения отъ економически характеръ, които се възнамерява да се създадѣтъ.

Въ Яши е оснана партия, която шѣ се бори за гражданското и политическо равноправие на женитѣ.

Правителството излиза отъ изборѣтъ съ излѣвъ успѣхъ и ще бъде въ сторанно да прокара въ парламента не само ратификацията на мирния договоръ, но и всички други свои проекти. Малцина, по цѣпи на прѣдизвикани елементи въ парламента, ще се отарятъ да добиятъ по широки демократични реформи, отъ тѣзи, които правителството възнамерява. Ако въ парламента тѣ немо разполагатъ съ особено съчувствие, изглежда, че излѣвъ него ще бъдатъ популярни и ще намѣратъ водирона не само вѣредъ населението, но и въ нѣкои некомпроментирани сѣмиленици на либералната партия, които важдатъ спасението на своята партия отъ политическо разлагане. Въ нейната демократизация и въ неосолитаризването ѣ отъ дѣлото на Братиниу. Счита се за възможно отегленето на Братиниу, въ случай, че бившия кабинетъ биде даденъ подъ сѣдъ, въ каквито случай се доуща едно сближение на либералната партия съ групата на Стере, които отъ сега брѣи въ омитѣ редове почти исклучително членове отъ тая партия и които въ на-стоимитѣ избори, които и съ успѣхитѣ ѣ Стере въ Бессарабия, видимо се засилява и добива влияние.

ИЗЪ ЧУЖБИНА.

(Б. Т. Агенция и радиотелеграфска).

Нова руска мобилизация.

Москва. Петроградската телеграфна агенция, Изпълнителниятъ главенъ комитетъ приелъ въ вѣчерното си заседание болшевикитѣ прѣдложение, съ което военитѣ комисаритѣ се патоварва въ производството на една седмица да прокламира насилственията мобилизация на сѣлскитѣ и работничитѣ. Тая мѣрка е била взета, поради дѣйността на контра-рево. юнионитѣ, които използватъ продоволственията криза, за да установятъ властѣта на капиталиститѣ.

Англо-германската конференция за военнопленницата.

Хага. Военно пленницата конференция биде откритъ съ рѣчь отъ холандския външнъ министъ Лоудъ, който показа надежда, че прѣговѣритѣ ще иматъ сѣкми успѣхъ, кѣто имаха франско-германскитѣ такива.

Голѣмия пожаръ въ Стамбулъ.

Цариградъ. Скорѣтъ турскитѣ вѣстници, избухналия напоследѣкъ пожаръ въ Стамбулъ унищожилъ 800 къщи.

Хроника

Млѣното и месото. Дирекцията за С. Г. и О. П. въспоражливостта от министерството на земледелието е увеличила цените на млѣното и месото. Въ бѣдаще реквизиционната комисиия ще реквизира месото, прѣсметнато за 1 кг. живо тегло така: стригани овце 1.80 лв., нестрижени 2.20 лв., кози и прѣчеви 1.20 лв., цѣната на млѣното е опредѣлена: полско свѣе млѣко — 80 ст., полубалканско — 85 ст. и балканско — 90 ст.

За сирачетата. Извѣстява се, че за напредъ въ Военния Приютъ ще се приематъ дѣца само на ония, бащите на които сж на фронта, а майките им починали, а на ония, бащите на които сж убити, а майките живи, ще се приематъ въ окръжните сиропиталища.

Три пети за желѣзничаритѣ. Министерскиятъ съветъ е рѣшилъ да се плащатъ три пети върху заплатитѣ на всички желѣзничари, както се плаща на офицеритѣ.

Вечеринка. Въ с. Саржюртъ, Коджаашико. По инициативата на учителитѣ и водѣ тѣсно ръководство, съ учащата се младежъ отъ вечерното и неделното училища въ селото Саржюртъ, биле дадени двѣ литературно музикални вечеринки на 29/IV и 2/VI т. г., съ най-разнообразни програми които биле масово посетени отъ жителитѣ.

Чистиятъ приходъ отъ 384 лева, поотжипилъ въ училищната каса.

Валежъ. На 9 того вечерта и прѣзъ нѣщята падна напонтеленъ дъждъ въ тулчанско и бабадашко. Това ще подобри до известна степенъ посѣвитъ и пашата.

Важно за общинскитѣ учрѣждения. Въ книжарницата на фонда „Добруджа“—Бабадагъ пристигна „Сборникъ отъ окръжни писма на министерството на вътрѣшнитѣ работи“ по законитѣ:

За градскитѣ общини,
За селскитѣ общини.
За полицията въ селскитѣ общини.
За обезщетяване псвръдитѣ на пологи имоти.
За допътване до народа по общински работи.
За запазване, измѣрване и използване на меритѣ.

Панахида. Въ сѣбота на 15 того, по случай годишнината отъ смъртта на Янко Пачовъ, баща на директора на нашия вѣстникъ, убитъ по зверски начинъ въ Молдова отъ прѣстѣпна ромѣнска ржа, ще се отслужи панахида въ тулчанската църква „св. Георги“.

Готвачка. Дирѣ се опитна готвачка. Справна. Дирекцията основното училище — Бабадагъ.

ДОСТАВЯМЪ ФРАНКО БАБАДАГЪ
ИЛИ КОЯ И ДА Е
ДРУГА ГАРА ВЪ ЦАРСТВОТО ПЪРВОКАЧЕСТВЕНЪ
ПЧЕЛЕНЪ ВОСКЪ,
IODUM PURUM
и **Шюрдесенкѣ** (чанапъ-сарж) за грѣнчарѣ
Заплатиле до **ИВАНЪ ЖЕКОВЪ**
търговецъ — Бабадагъ

Търговско Акционерно Д-во „Съединение“ въ ликвидация гр. БАЛЧИКЪ

Покана.

Съгласно чл. 214 отъ Търговския Законъ и чл. чл. 8 и 9 отъ дружественния уставъ, умоляватъ се г. г. акционеритѣ на Търговското Акционерно Д-во „Съединение“ въ ликвидация, — въ гр. Балчикъ, да присѣтствуватъ на събранieto, което ще стане на **30 юлнй** т. г. по 10 часа прѣдъ обядъ въ кантората на Дружеството при следния дневенъ редъ:

1. Удобрение баланса и сметката загуби—печалби за 1917 г.
2. Освобождение отъ отговорностъ ликвидаторитѣ за 1917 г.
3. Гласуване бюджетъ за 1918 год. и
4. Опредѣляне день за извънредно акционерно събрание.

За правоучастие въ събранieto, акцията ще се депозиратъ въ дружественната каса до деня на събранieto.

гр. Балчикъ, 15 май 1918 год.

Ликвидатори { п. Н. МИНКОВЪ
п. АТ. ЮЧОРМАНСКИ
п. СТ. ДИМИТРОВЪ

ДОКЛАДЪ

ОТЪ ПРОВѢРИТЕЛИТѢ НА ТЪРГОВСКОТО АКЦИОНЕРНО ДРУЖЕСТВО,
КОЕТО Е ВЪ ЛИКВИДАЦИЯ ВЪ ГР. БАЛЧИКЪ.

До Господа акционеритѣ на 4-то
годишно редовно събрание

Господа Акционери,

Като провѣрители при Балчикското Търговско Акционерно Д-во „Съединение“, което е въ ликвидация, на основание чл. 202 отъ търговския законъ и чл. 8 и 39 отъ дружественния уставъ, прѣдставяме Ви настоящий си докладъ по прѣгледанитѣ и провѣрени отъ насъ сметки на това дружество за прѣзъ отчетната 1917 год.

1. Както имаме случай и въ прѣдшното годишно редовно събрание да изтъкнемъ при извънредното положение на страната—войната и при наличността на обявения мораториумъ, ликвидацията на дружеството е почти невъзможна, затова и операциитѣ на послѣдното сж съвоимъ слаби прѣзъ отчетната година.

2. Провѣрени Дневника и Главната книга на дружеството и сравненъ съ тѣхъ оставения отъ ликвидаторитѣ годишенъ балансъ и сметката „печалби и загуби“ намѣрихме точно и вѣрно извлѣчени отъ тия книги.

3. Отъ съставения балансъ се констатира, че дружеството „Съединение“ прѣключва отчетната 1917 финансова година съ една загуба отъ лева 72,969-78 понеже се задължава съ всички лихви слѣдуеми на чуждитѣ въ касата му капиталы, а не се задължаватъ съ такива, нито портовеца, нито сѣдебнитѣ дѣла, поради неизвѣстното бѣдаще.

Така прѣдставенъ Ви годишния балансъ и сметката „печалби и загуби“ като вѣренъ и точенъ изразъ на дружественнитѣ книги, Ви молимъ, Господа Акционери, да ги приемете и освободите отъ отговорностъ г-да ликвидаторитѣ за отчетната 1917 година.

Провѣрители { СТ. ЗАДГОРСКИ
Г. СИМЕОНОВЪ

ТЪРГОВСКО АКЦИОНЕРНО ДРУЖЕСТВО „СЪЕДИНЕНИЕ“ ВЪ ЛИКВИДАЦИЯ — ВЪ гр. БАЛЧИКЪ.

БАЛАНСЪ

СКЛЮЧЕНЪ НА 1 ЯНУАРИ 1918 ГОДИНА.

Каса	36646 95	Капиталъ	600000 —
Портфейлъ	62460 92	Запасенъ фондъ	88157 09
Ипот. заемъ	129880 58	Срочни влогове	16131 60
Сконт. записи	14541 —	Безсрочни влогове	9758 75
Текущи Лих. Сметки (дебитори)	386633 21	Тек. лихв. сметки кредитори	607121 40
Записи за събрание	66269 75	Врѣм. сметки кредитори	464669 50
Прот. записи	859 70	Разни Д-ва лица	140509 50
Прот. разноси	20 30	Нашъ сконтъ	25427 65
Сѣдебни дѣла	290267 01	Гаранции	25000 —
Сѣд. разноси	16751 55	Дивидентъ 1910	100 —
Длъжници	112 15	Дивидентъ 1911	80 —
Стоки	4598 91	Дивидентъ 1912	280 —
Недвижими имоти	679238 56		
Разни храни	264 —		
Врѣм. сметки (дебитори)	188242 93		
Марки	806 34		
Мобили	1671 85		
Гаранции	25000 —		
Загуби отъ 1917 год.	72969 78		
	1977235 49		1977235 49

Сметка Загуби--Печалба

Заплати на служащитѣ, насмъ, канцеларски и др.	10729 80	Загуби отъ 1917 година, които ще се намалятъ отъ запасния фондъ	72969 78
Платени лихви на срочни, безср. влогове и др. лихв. сметки	62239 98		
	72969 78		72969 78

Провѣрители { СТ. ЗАДГОРСКИ
Г. СИМЕОНОВЪ

Равносметка

На Прихода и Разхода на добруджанската народна вечеръ дадена на 17 февруарий 1918 год. въ гр. Варна отъ Еникѣйци—Тулчалско.

ПРИХОДЪ

РАЗХОДЪ

1. Отъ продажба на билети	4499 —
2. „ „ програми	89 50
3. „ помощи за е. „Добруджа“	60 —
4. „ продажба на букета: по първото издаване 5820 —	
„ второто „ 700 —	
	6520 —
5. Отъ недобори отъ издаване 1620 —	4900 —
	9548 50

1. За храна на хориститѣ	2044 25
2. „ хотелъ „ „	520 —
3. „ театралния салонъ	200 —
4. „ афиши, билети, прог.	165 —
5. „ телеграми, порто и др.	68 65
6. „ Разни: отопление, ленти, фойтош и др.	198 —
7. „ подаръци на хориститѣ	150 —
8. Внесени съ чекъ въ фонда „Добруджа“ въ София	5000 —
9. Изпратени на Еникѣйското ср. у-ще отъ втората продажба на букета 700 —	
10. Внесени допълнително въ е. „Добруджа“, София	500 45
11. Наличностъ	2 15
	9548 50

гр. Варна, 20 май 1918 г.

Варненски Добруджански Комитетъ:

Прѣдседателъ М. Котаровъ
Касперъ П. Симковъ